

Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego

Adres do korespondencji:

Urząd Gminy Wiśniew
ul. Siedlecka 13, 08-112 Wiśniew
email: wojt@gminawisniew.pl

Pan

Adam Struzik

Marszałek Województwa Mazowieckiego

ul. Jagiellońska 26

03-719 Warszawa

W związku z pracami nad przygotowaniem regionalnego programu na lata 2021-2027 pn. Fundusze UE dla Mazowsza oraz dyskusjami dotyczącymi wykorzystania instrumentów terytorialnych w zakresie polityki rozwoju regionu i wdrażania interwencji Unii Europejskiej, Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego przedstawia swoje stanowisko w tej sprawie.

Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego widzi potrzebę wdrażania instrumentu terytorialnego pn. rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) w perspektywie finansowej UE 2021-2027, w szczególności w ramach programu Fundusze UE dla Mazowsza.

Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego zdaje sobie sprawę z tego, iż wciąż wiele kwestii związanych z wdrażaniem funduszy europejskich w latach 2021-2027 nie zostało rozstrzygniętych na poziomie UE oraz pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi, a także na poziomie Rząd - samorządy województw. Nie ma ostatecznych rozstrzygnięć w sprawie kształtu rozporządzeń unijnych, nieznana jest wysokość alokacji i podziału środków, nie rozstrzygnięto kwestii koncentracji tematycznej oraz brakuje demarkacji wsparcia pomiędzy poziomem krajowym a regionalnym. Brakuje rozstrzygnięć nt. sposobu wykorzystania terytorialnych instrumentów wsparcia na lata 2021-2027.

W toku dyskusji nad propozycjami zastosowania konkretnych narzędzi w zakresie wdrażania interwencji UE podkreślić należy, że decyzja o wyborze danego instrumentu powinna być podjęta po dogłębnej analizie kosztów i korzyści, jakie dane narzędzie ze sobą niesie. W opinii Konwentu zastosowanie RLKS jest rozwiązaniem skutecznym i efektywnym, co pokazuje przede wszystkim doświadczenie samorządów wojewódzkich, które

zdecydowały się na przyjęcie takiego rozwiązania w perspektywie finansowej 2014-2020, co służy od lat wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, budowania więzi społecznych. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i podlaskiego RLKS stanowi sprawdzony mechanizm, sprzyjający reagowaniu na zidentyfikowane, indywidualne potrzeby danego regionu, co przyznają zarówno władze samorządowe, jak i Lokalne Grupy Działania (LGD).

Przypomnieć należy, że LGD są podmiotami reprezentującymi interesy całych społeczności. Każda LGD jest zobligowana do przygotowania i realizacji zintegrowanej i wielosektorowej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), zaprojektowanej przy udziale wszystkich partnerów, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału obszaru objętego jej działaniem. Strategia służy realizacji celów i priorytetów, które - mimo iż wyznaczone są na poziomie lokalnym, tak, aby odpowiadać na lokalne potrzeby - są spójne z celami programów, w ramach których LSR jest realizowana. Finansowanie LSR może pochodzić z różnych funduszy, w tym z EFRROW, ale także EFMR, EFRR oraz EFS +.

Samorządy gmin z terenu powiatu siedleckiego są członkami dwóch lokalnych grup działania: LGD Ziemi Siedleckiej (10 samorządów) oraz SLGD "Tygiel Doliny Bugu" (3 samorządy). Zarząd Województwa Podlaskiego podjął decyzję, aby w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 realizacja instrumentu RLKS odbywała się w formule bezpośredniej, dlatego też można aktualnie dostrzec wyraźną różnicę w funkcjonowaniu instrumentu RLKS na terenie województwa mazowieckiego i podlaskiego. Trzy gminy z terenu powiatu siedleckiego (Korczew, Paprotnia i Przesmyki) należą do SLGD "Tygiel Doliny Bugu", który LSR wdraża na zarówno na terenie województwa mazowieckiego, jak i województwa podlaskiego. Ww. samorządy gminne podkreślają wyraźne korzyści we wdrażaniu wielofunduszowej LSR:

- ❖ kierowanie interwencji tam, gdzie ona jest najbardziej potrzebna, dzięki zastosowaniu oddolnego i partnerskiego podejścia, które jest domeną programu LEADER;
- ❖ ułatwiony dostęp do środków EFS i EFRR w ramach RPO dla projektodawców o niższym potencjale instytucjonalnym i finansowym;
- ❖ bardziej równomierna terytorialnie interwencja EFS i EFRR;
- ❖ zacieśnienie współpracy na terenie większym niż wynika z PROW;
- ❖ budowanie potencjału sektora organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich;
- ❖ budowanie strategicznej i partnerskiej współpracy LGD z samorządami województw;
- ❖ łatwiejszy dostęp do środków RPO dla mniejszych projektodawców;
- ❖ równomierna interwencja EFS, a nie wyłącznie w większych miastach;

Ponadto zwracają uwagę na występującą w obecnej perspektywie kwestię nierównego traktowania gmin, należących do lokalnych grup działania, które działają na terenie więcej niż jednego województwa. Ów podział, określany powszechnie „złym” i „sztucznym”, budzi wiele negatywnych emocji nie tylko wśród samorządowców, ale również organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. SLGD "Tygiel Doliny Bugu" przy ogłaszaniu naborów wniosków ze środków EFS lub EFRR w perspektywie 2014-2020 zmuszona była tłumaczyć społecznościom, iż o środki mogą aplikować tylko beneficjenci z terenu województwa podlaskiego. Granica województwa nie powinna stanowić bariery w rozwoju obszaru LGD. Budżet przewidziany w ramach środków z EFS i EFRR dedykowany 9 gminom z powiatu siemiatyckiego w okresie programowania 2014-2020 wyniósł: 14.903.976,00 zł. Załącza się

tabelę z budżetem (dot. Obszaru 9 gmin, powiatu siemiatyckiego oraz typami przedsięwzięć realizowanymi przez SLGD "Tygiel Doliny Bugu" ze środków RPO woj. Podlaskiego – zał. 1.

Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego zdaje sobie sprawę, że wielofunduszowość jest rozwiązaniem, które niesie ze sobą zarówno konkretne korzyści i szanse, jak i zagrożenia. Wdrażanie RLKS w formule bezpośredniej w regionalnych programach operacyjnych kojarzona bywa z problemami we wdrażaniu projektów, które muszą spełniać wymagania funduszy, których dotyczą. Dużym utrudnieniem był w perspektywie 2014-2020 brak jednolitego podejścia już na poziomie rozporządzeń unijnych, ale też różne akty prawne krajowe dedykowane poszczególnym funduszom. Wielofunduszowość to wyzwanie, z którym - aby sobie poradzić - należy poczynić szereg działań w zakresie uproszczenia formuły wdrażania środków, zmniejszenia zbędnej biurokracji oraz przygotowania takich przepisów, które nie będą ze sobą sprzeczne. Jednakże w opinii Konwentu Wójtów Powiatu Siedleckiego znacznie więcej argumentów przemawia za wdrażaniem wielofunduszowych LSR.

W pierwszej kolejności warto przyjrzeć się doświadczeniom wdrażania RLKS w województwach: podlaskim oraz kujawsko-pomorskim, gdzie instrument został wykorzystany w RPO 2014-2020 w formule bezpośredniej. Z oceny wdrażania RLKS w RPO wynika, że po początkowych wątpliwościach i problemach uznano, że jest to rozwiązanie cechujące się wysoką efektywnością i skutecznością. Zarówno władze samorządowe województw: podlaskiego oraz kujawsko-pomorskiego, jak i działające na ich terenie LGD wypowiadają się w sposób zdecydowanie pozytywny o kontynuacji obecnych działań, z wykorzystaniem środków w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2021-2027. Warto odnotować, iż Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zapewnia o kontynuacji realizacji RLKS przy wsparciu ze środków RPO i decyzji tej nie uzależnia ani od tego, czy zostanie wskazany fundusz wiodący, ani który z funduszy zostałby na taki wybrany.

Zdaniem Konwentu Wójtów Powiatu Siedleckiego za wprowadzeniem RLKS do programu regionalnego Fundusze UE dla Mazowsza przemawia fakt, iż mazowieckie LGD-y jednoznacznie deklarują gotowość podjęcia odpowiedzialności wdrażania wielofunduszowych LSR. Wskazują przy tym na odpowiedni potencjał instytucjonalny, aby sprostać wymaganiom w tym obszarze. Wyjątkowa formuła partnerstwa trzech sektorów (publicznego, społecznego i gospodarczego) sprawdzała się i rozwijała w miarę rozwoju społeczno-gospodarczego, natomiast rok 2020 pokazał, że jej zalety mogą być tym bardziej wykorzystane w sytuacjach kryzysowych. Wielofunduszowość jest rozwiązaniem korzystnym ze względu na możliwość łączenia działań w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby. Jak cenna jest możliwość łączenia interwencji przy jednoczesnej elastyczności podejścia do kwestii rozwiązywania problemów społeczności oraz zaspakajania ich potrzeb pokazał rok 2020 i zmaganie się z wyzwaniami, jakie przyniosła pandemia COVID-19.

Samorządy gmin powiatu siedleckiego oraz Powiat Siedlecki od lat uczestniczą we wdrażaniu Programu LEADER, znają doskonale specyfikę lokalnych grup działania, co na poziomie wzajemnych kontaktów i współdziałania jest jednym z ważniejszych aspektów efektywnego wykorzystywania środków unijnych. Lokalne grupy działania dysponują zdobytą na przestrzeni wielu lat wiedzą, doświadczoną kadrą i strukturą warunkującą sprawne przygotowanie i realizację zadań w zakresie wdrażania wielofunduszowego RLKS i są w sposób naturalny predestynowane do pełnienia jeszcze

bardziej odpowiedzialnych funkcji w perspektywie finansowej 2021-2027. Z całą pewnością formułę partnerstwa w ramach lokalnych grup działania oraz partnerstw projektowych z LGD należy rozwijać dla skuteczności i efektywności wykorzystania środków unijnych na poziomie lokalnym.

W opinii Konwentu Wójtów Powiatu Siedleckiego zapowiadane u progu wdrażania RPO WM 2014-2020 rozwiązania, które w istocie miały realizować RLKS w formule pośredniej nie były wykorzystane w wystarczającym stopniu, tj. takim, aby mówić o realizacji celów przypisanych do narzędzia RLKS. Aby mówić o zrealizowaniu celów narzędzia pn. "Projekty partnerskie", wpisanego do RPO WM 2014-2020 zabrakło szerokiego zastosowania takich rozwiązań, jak konkursy dedykowane wyłącznie LGD czy wysokie premiowanie projektów, realizujących cele LSR, wpisujących się przecież w zaakceptowane przez Zarząd Województwa Lokalne Strategie Rozwoju. Czas pokazał, że przyjęcie RLKS w formule bezpośredniej, czyli decyzja o wsparciu budżetów LGD środkami pochodzącymi z RPO przyniosłoby mazowieckim społecznościom formy wsparcia dostosowane do lokalnych potrzeb oraz poczucie wpływu w procesie decyzyjnym, dotyczącym działań realizowanych w ich najbliższym otoczeniu. W opinii Konwentu Wójtów Powiatu Siedleckiego Regionalny Instrument Terytorialny nie ma tak dużego potencjału i nie może zastąpić RLKS w perspektywie finansowej 2014-2020.

Mając na względzie przede wszystkim sprawne przygotowanie warunków dla efektywnego wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej, Konwent Wójtów Powiatu Siedleckiego przyjmuje stanowisko, jak na wstępie.

Z poważaniem

W imieniu Członków Konwentu

Przewodniczący Konwentu Wójtów
Powiatu Siedleckiego

Krzysztof Kryszczuk
Wójt Gminy Wiśniew

Siedlce, dnia 3 lutego 2021 r.

*Załącznik nr 1 do pisma
Budżet, typy projektów oraz wskaźniki w LSR
SLGD „Tygiel Doliny Bugu” na lata 2014- 2020*

EFRR – 9.432.096,00 zł				
Lp.	Typ działania	Nazwa wskaźnika	Wartość	Uwagi
1.	Solary.	Szt.	594	
2.	Wymiana pieców.	Szt.	30	
3.	Modernizacja oświetlenia ulicznego.	Szt.	331	
4.	Wycofany azbest.	Ton.	967	
5.	Rewitalizacja małej skali obiektów i obszarów.	Szt.	6	- rewitalizacja terenu po starej targowicy, utworzenie skweru, altany, miejsc grillowe, ogrody; - plac zabaw, miejsce odpoczynku, siłownia zewnętrzna; - przebudowa świetlicy wiejskiej na miejsce aktywności lokalnej; - przebudowa budynku po GOK na centrum aktywności społeczno – kulturalnej; - przebudowa budynku po byłej szkole na między pokoleniowe centrum integracji społecznej.
6.	Renowacja obiektów zabytkowych.	Szt.	1	
7.	Budowa, przebudowa świetlic środowiskowych.	Szt.	3	

EFS – 5.471.880,00 zł

Lp.	Typ działania	Nazwa wskaźnika	Wartość	Uwagi
1.	Zajęcia w szkołach do 100 dzieci.	Liczba dzieci objętych wsparciem.	150	
2.	Programy aktywności lokalnej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.	204	
3.	Funkcjonowanie świetlic środowiskowych.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie.	210	
4.	Kluby seniora.	Liczba osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	65	
5.	Działania w zakresie organizowania społeczności lokalnej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.	30	
6.	Tzw. start- upy.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.	10	Założono 10 firm

Wójt Gminy Korczew

Sławomir Wasilczuk

Wójt Gminy Siedlce

Henryk Brodowski

Wójt Gminy Kotuń

Grzegorz Górul

Wójt Gminy Skórzec

Jerzy Długosz

Wójt Gminy Mokobody

Iwona Księżopolska

Wójt Gminy Suchożebry

Krzysztof Bujalski

Burmistrz Miasta i Gminy Mordy

Jan Ługowski

Wójt Gminy Wiśniew

Krzysztof Kryszczuk

Wójt Gminy Paprotnia

Leszek Trębicki

Wójt Gminy Wodynie

Wojciech Klepacki

Wójt Gminy Przesmyki

Andrzej Skolimowski

Wójt Gminy Zbuczyn

Tomasz Hapunowicz